

SVENSKA ESPERANTO-TIDNINGEN LA ESPERO

September 1945

33 årg. Nr 9

ORGAN FÖR SVENSKA ESPERANTO-FÖRBUNDET

VÄRLDSSPRÅKSFRÅGAN.

Av professor BJÖRN COLLINDER.

Mänskligheten är allt fortfarande hemfallen åt den babyloniska förbistringen. Många märker inte hur skadlig och ovärdig denna förbistring är. De har inte fantasi nog för att kunna föreställa sig en bättre tingens ordning.

I vårt land är den uppfattningen mycket vanlig att frågan om ett allmänmänskligt meddelelsemedel bör lösas på det sättet att alla människor lär sig engelska. Vid ett ytligt påseende tycks tanken på engelskan som hela världens enande tungomål ha goda skäl för sig. Engelskan är på sätt och vis redan ett världsspråk, eller om man så vill: världsspråket framför alla andra. Den talas av vid pass tvåhundra miljoner människor och studeras i de högre skolorna jorden runt. Den är storsjöfartens och världshandelns språk. Som diplomatspråk är den på väg att uttränga franskan.

Till allt detta brukar man också foga det talande skälet att engelskan är ett lättlärt språk. Något ligger det också i det påståendet. S. k. sjömansengelska, som man nödtorftigt — ack hur nödtorftigt! — kan ta sig fram med i främmande hamnar, lär man sig hastigt nog. Men om man vill lära sig läsa engelska böcker, lär man sig förr eller senare — kanske först efter många års studier — inse att den engelska ords-katten är omätlig. Att tala engelska så pass väl att man kan göra sin mening gällande i debatt med engelsmän eller amerikaner, det är en konst, som behärskas endast av en försvinnande liten bråkdel av dem som på ett så trosvisst sätt förkunnar att engelskan måste bli världsspråket. Och att skriva någonting på så god engelska att det kan tryckas, det går inte så värst många svenskar i land med. Sätillvida kan man säga att engelska språket inte bara är svår-lärt: det är praktiskt taget omöjligt att lära sig för den som inte har tillfälle att leva många år i ett engelsktalande land.

Nu svarar naturligtvis engelskans beskäftiga förespråkare att det visst inte är nödvändigt att lära sig engelska perfekt; det räcker om man kan göra sig nödtorftigt förstådd. Ja, om så väl vore! Men nu är det ju en gång så, att en stor del av det mellanfolkliga umgänget består av förhandlingar och debatter, där intresse står mot intresse eller åsikt mot åsikt. Även de som saknar all erfarenhet av mellanfolklig samvaro torde från sin hemmaplan ha kunnat iaktta att man till livsviktiga underhandlingar inte gärna skickar ombud som stammar och läspar och sludrar och som inte kan besvara en invändning på stående fot utan endast går i land med att på ett stappligt och mer eller mindre obegripligt sätt läsa innantill ur ett manuskript. Var och en vet att sådana talesmän kommer till korta inför en motståndare som har ordet i sin makt. Och på samma sätt skulle det gå för de allra flesta av engelskans svenska vapendragare, ifall de bleve tvungna att omsätta sin lära i handling. Och ändå har många av dem studerat engelska i årtionden.

Vi har alla på marknader eller nöjesfält hört utländska cirkusartister och marktschrejare, som har rådbråkat svenska språket på ett sätt som alltid har verkat löjligt och stundom rent av vidrigt. Tänk er en sådan person iklädd jackett och randiga byxor hålla ett stämmingsmättat tal vid en hjältegrav, så har ni åtminstone en aning om hur en engelsman känner sig till mods, när en skolbildad genomsnittssvensk — kanske just en av dem som ivrigast yrkar på att engelskan ska antas som världsspråk — talar engelska vid något högtidligt tillfälle.

Och ändå förstår vi allt vad marktschrejaren säger! (Engelsmannen är inte alltid i samma lyckliga situation, när han lyssnar eller försöker lyssna till en värmländsk eller småländsk bankettdelta-

gares oration.) Det finns alltså en del andra ting som det kommer an på än bara det att göra sig nödtorftigt förstådd. Man måste också uttrycka sig någorlunda korrekt. Och i det korrekta uttalet, det korrekta ordvalet, den korrekta ordföljden, ingår en mängd finesser, som för utlänningen är hart när otillgängliga men för den infödde är mättade med känslövärden åtminstone såtillvida som han blir pinsamt berörd eller frestad till löje av snart sagt allt som avviker från det korrekta. Ni har väl åtminstone någon gång känt er upp-rörd över något grovt språkfel i en svensk tidning? I ett land som England vakar man noga över modersmålets rätta bruk, och man är mycket känsligare för avvikelser från det goda språkbruket än vad vi svenskar brukar vara. Den tanken att engelska språket skulle brukas och missbrukas av all världens folkslag har därför i grund och botten inte mycken lockelse för engelsmännen själva, även om de gärna ser att deras språk studeras i alla världens länder.

Denna tanke kan inte heller ha någon lockelse för dem som har tyska, franska, spanska eller ryska till modersmål. För alla dessa stora nationer skulle det utan tvivel kännas outhärdligt, om deras modersmål skulle skjutas åt sidan till förmån för engelskan.

Den uppfattningen att det vid mellanfolkligt tankeutbyte egentligen inte går ut på någonting annat än att göra sig förstådd är naturligtvis i sig sund och riktig. Felet är bara det att den inte kan förverkligas, så länge man envisas med att vilja upphöja något av nationalspråken till rang och värdighet av hela mänsklighetens gemensamma språk. Ett nationalspråk kan inte bli världsspråk med mindre det trängar ut alla de andra nationalspråken, och det kan det naturligtvis inte bli tal om, i varje fall inte i vår tidsålder.

Så länge latinet var lärdomens och den romerska kyrkans och diplomatins språk, låg saken helt annorlunda till. Latinet är ingens modersmål.

Vad vi nu behöver är ett förenklat latin, ett rationellt tillrättat språk, som bibehåller den latinsk-grekiska ordskatt som redan är mellanfolklig och som samtidigt är så enkelt och regelbundet att vem som helst kan lära sig det i folkskolan.

Lyckligtvis äger vi ett sådant språk. Det har varit i bruk i 57 år i snart sagt alla länder och har redan en omfattande litteratur i original och översättning. Det har till fullo visat sin användbarhet och livskraft. Verkställda prov har ådagalagt att det är i stånd att återge alla de distinktioner och tankeskiftningar som kan komma i fråga i det mellanfolkliga umgänget. Vid mångfaldiga kongresser har man fört livliga diskussioner och hetsiga debatter på detta språk, och många har på detta språk utvecklat en imponerande värtalighet.

Om inte världen styrdes med så ringa visdom som den gör, skulle esperanto redan nu vara infört i skolorna i alla jordens länder, och världsspråksfrågan skulle vara löst. Att så inte har skett beror likväl delvis på att inte insikten men väl den goda viljan har saknats. När frågan om att förorda esperanto till införande i skolorna var

uppe i Nationernas förbund, omintetgjorde franska regeringen en positiv lösning, därför att den fruktade att esperanto skulle komma att göra franskan rangen stridig som diplomatins språk.

Det mesta motståndet mot esperanto bottnar dock i okunnighet och fördomar. Och tyvärr har många språkforskare — långtifrån alla — härvidlag utövat ett skadligt inflytande. En del av dem har bestritt att ett språk av esperantos typ överhuvud kan göra tjänst. Sådana påståenden faller givetvis till marken för den faktiska erfarenhetens basunstötar. Ingen som har bevistat en esperantokongress kan på allvar göra gällande att esperanto inte fungerar.

Det finns också språkforskare som godtar esperanto i princip, men anser att det är behäftat med brister i detaljerna och måste omarbetas. Jag har noga följt denna språkkritik och måste tyvärr uttala det omdömet att den är alltigenom ofruktbar och i stort sett destruktiv, trots att den givetvis i regel har framgått ur det bästa uppsåt. Alla språk har sina ofullkomligheter och brister, esperanto inte undantaget. Men de som vill göra gällande att esperanto är i väsentliga stycken misslyckat och att det är ett verk av en dilettant hugger alldeles i sten. Esperanto är — det har tidigare vitsordats av kompetenta språkforskare — ett genialiskt verk av en högt begåvad språkkännare, som offrade den bästa delen av sitt liv på att uttänka, utforma, förbättra och fullkomna det.

Efter att ingående ha granskat Ido, Occidental, Novial och Latino sine flexione, esperantos mest namnkunniga konkurrenter, får jag som min mening uttala att de alla är esperanto avsevärt underlägsna. Ido är för övrigt endast en dialekt av esperanto. Occidental är lättare att utan studier förstå än esperanto, förutsatt att man redan behärskar franska, engelska och tyska, men det är säkerligen ojämförligt mycket svårare att tala och skriva. Novial är konstruerat av en världsberömd språkforskare, men min åsikt är den, att om antingen esperanto eller Novial ska stämpas som dilettantiskt, så inte blir det esperanto.

Frågar man mig hur världsspråksfrågan ska lösas, svarar jag: Den är redan löst. Det gäller endast att få lösningen godtagen av dem som makten hava.

Björn Collinder.

(Ur en artikel i Folkskollärarnas Tidning.)

Denove aceteblaj:

La Sankta Biblio 8:—

Nova Testamento 2:—

Förlagsföreningen Esperanto

Box 19071,

Stockholm 19.

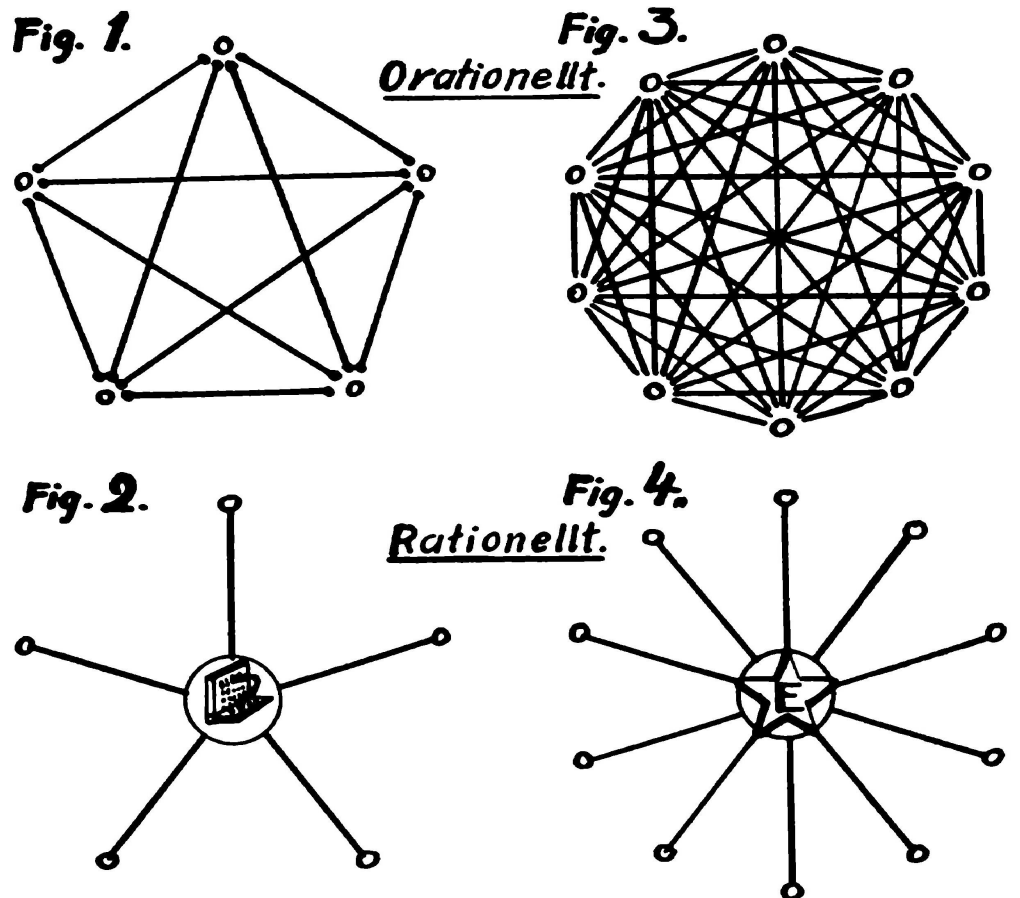
Postgiro 578

Rationalisering.

Medan telefonen ännu befann sig på experimentstadiet, kunde det väl gå för sig, att man byggde direkta ledningar mellan de få personer, som då ville upprätta kontakt med varandra. Men det visade sig snart, att det då gick åt så mycket ledningar, blev så oekonomiskt, att det enda rationella var en central med ledningar därifrån ut till varje abonnent, såsom du ju vet, att det är ordnat nu för tiden. Du ser förenklingen schematiskt framställd å figurerna 1 och 2, där bara fem "abonnenter" utritats. Om — låt oss säga — tio önskade telefonförbindelser framträder skillnaden synbarligen ännu mer. Vilken härva av varandra korsande tråder å fig. 3! Men när i fig. 4 en ledning går från varje abonnent in till centralen, och denna fungerar perfekt, då är hela problemet löst tekniskt elegant och rationellt. Att upprätta ett telefontät med ett större antal apparater utan en växlingscentral vore ju helt enkelt otänkbart! — Inom tekniken, där det gäller att spara material, tid och pengar, är man alltid snabb att rationalisera och gör det med rätta. Men det finns fler områden, som äro i behov av översyn och rationalisering.

Ett liknande förhållande inträder, då personer från olikspråkiga länder vilja komma i kontakt med varandra, muntligen eller skriftligen. Var och en måste ha lärt sig ett språk, som också den andre någorlunda behärskar. Med de nu allt livligare internationella kommunikationerna följer även ett större krav på språkkunskaper. Förutom de i svenska högre skolor vanliga fordringarna på engelska, tyska och franska språken framträda nu allt mer vissa krav på utbildning även i spanska, finska och ryska. Men samtidigt måste man ta hänsyn till utvecklingen på andra kulturella områden, och kurserna i de naturvetenskapliga och praktiska ämnena ha också en viss benägenhet för att svälla ut. Den mänskliga intelligensen och minnesförmågan är ju emellertid begränsad, och frågan uppstår därför, om man för en eventuellt utökad språkundervisning skall behöva eftersätta undervisningen i moderna, praktiska ämnen, som göra individen mera duglig i det produktiva, samhällliga arbetet. Nej, språket är bara ett medel att uttrycka tankarna, ej ett självändamål! Ju enklare medel man kan begagna sig av för att göra sig fullt förstådd av andra människor, desto bättre är det.

Även på det språkliga området ha vi nu i flygteknikens tidevarv nått till det stadium, då en rationalisering bör åstadkommas, då det med bibehållande av vissa nödvändiga "direkta linjer" ("stjärnabonnemang") blir ett allt större behov av en "central", ett hjälpspråk som förmedlare för den stora allmänhetens internationella förbindelser över hela världen. Lösningen av ett dylikt världshjälpspråk ha vi redan i Esperanto, som är använt sedan många år av personer i jordens alla länder. Det stöder sig på förnämliga anor, ordstammar från latinet och moderna europeiska språk, det har enklast tänkbara grammatik och

Esperanto – "central" mellan folken.

obegränsade möjligheter för framtida utveckling. Det är med ett ord **rationellt**.

Tyvärr är det hittills mestadels blott på eget initiativ och vid särskilt anordnade kurser, som esperantisterna haft möjlighet lära sig språket. Man måste emellertid nu i de snabba kommunikationernas och den vidgade demokratiseringens tid framhålla det som en viktig angelägenhet inte bara för underlättande av handel och samfärdsländerna emellan utan också för befastandet av vänskap och förtroende tvärs över landgränserna, att i alla länder en grundläggande språkundervisning i form av "modersmålet och esperanto" införes redan i folkskolan samt i realskolans första klasser. Härigenom få eleverna även del av en regelbunden grammatik och ett förråd av internationella ordstammar, till nytta för den fortsatta språkundervisning, som kan anses erforderlig för högre skolor med hänsyn till rådande konjunkturen.

Kasta nu återigen en blick på figurerna och föreställ dig, att de förra "telefonabbonenterna" i stället betyda personer i olika länder, som vill korrespondera eller muntligen meddela sig med varandra! Fig. 1 och 3 visar, hur var och en då måste ha lärt sig, mer eller mindre bra, den andres språk eller eventuellt ett gemensamt tredje nationellt språk, där i varje fall den ene troligen är mycket handikapad och har svårt att finna ord och utveckla sina åsikter. Likställigheten saknas. (Jfr Clémenceaus formulering av versaillesfredens villkor på franska!)

I figurerna 2 och 4 återigen se vi, hur t. ex. en svensk, som lärt sig esperanto, begagnar sig av detta för att komma i förbindelse med esperantokunniga personer över hela världen. Man behöver för att lära sig esperanto endast bråkdelen av den tid, som erfordras till att skapligt lära ett nationellt språk med dess många grammatiska och syntaktiska oregelbundenheter. En intresserad arbetare har därför lika väl som en professor möjlighet

ESPERANTO —**översättarspråket.**

Av läroverksadjunkt **John Stenström.**

När man gör propaganda för Esperanto, brukar man ju framföra en hel del olika, som man tycker tungt vägande argument.

Ett av dem är, att den som behärskar Esperanto i och med detta har möjlighet att lära känna de flesta av världslitteraturens klassiska verk tack vare de utmärkta esperanto-översättningar, som tillkommit under de gångna 50 åren.

Det har blivit ett verkligt imponerande bibliotek, börjande med Homeros' 2500-åriga grekiska epos om trojanska kriget, följt av Vergilius' latinska om Roms grundläggning, över Bibeln, vars gamla testamente på ett mönstergillt sätt översattes av doktor Zamenhof själv, medan en grupp engelska språkmän togo hand om nya testamentet. Vidare Dantes Inferno, mästerligt presenterat i originalets invecklade versmått av ungraren Kalocsay, och så Shakespeare, den förste bland världslitteraturens stormän, som doktor Zamenhof prövade sina krafter på; de franska klassikerna: Molière, Racine, Voltaire, de tyska: Lessing, Goethe, Schiller, och så lord Byron, Heine, ryssarna Pusjkin, Lermontov och Gogol, polacken Mickiewicz, vars stora epos Pan Tadeusz fann en kongenial esperantotolk i skaldens landsman Grabowski, fransmannen Balzac, engelsmannen Dickens, dansken H. C. Andersen, ryssarna Turgenev och Tolstoy, norrmännen Ibsen och Björnsson, ungrarna Petöfi och Madach, fram till de moderna Strindberg, Selma Lagerlöf och Sienkiewicz, Karinthi, Babits, och våra samtida Hamsun, Wells, doktor Munthe, Somerseset Maugham, Stefan Zweig och Remarque.

Om jag nu efter detta axplock hävdar den tesen, att tack vare de tusentals banden fullgoda esperantoöversättningar en stor del av den klassiska världslitteraturen är tillgänglig för oss esperantister, så är det klart, att en och annan kritiker ser sig förardlåten att gent emot detta anmärka: Men alla dessa framstående författare kan man väl mycket bättre och bekvämare läsa på sitt eget modersmål! Denna invändning kan emellertid, hur bestickande den än må synas, inte godtas utan vidare. I stort sett är den givetvis riktig, om den framföres av en tysk, en engelsman, en fransman, en svensk eller över huvud taget av en person, som tillhör ett kulturfolk med en rik, gammal och konstnärligt högt stående litteratur.

Men kan manne ifrågavarande invändning med fog göras av någon, som tillhör en nation, vilken av olika skäl icke äger en rik original- eller översättningslitteratur? Helt säkert inte. Men han har

---

att med esperantos hjälp samtala eller korrespondera med en engelsman, fransman, tysk, ryss, tjeck, brasilianare, kines, japan och turk.

Det kan man kalla

demokratiskt, internationellt, rationellt.

G. R. J.

i esperanto, om han lärt sig detta språk, en ytterst givande och nära nog outtömlig källa, då han får lust att släcka sin litterära kunskapsörst.

Ja, man kan till och med finna ganska mycket på esperanto, som man förgäves söker efter i nationalspråkens översättningslitteratur. För det ha vi att tacka den berömvärda ambition, som eggat olika länders esperantoförbund att utge omfattande antologier, avsedda att för utlänningarna presentera det mest karakteristiska och mest värdefulla av resp. länders skönlitterära produktion.

Antag, att en svensk vill skaffa sig en viss inblick i t. ex. den ungerska litteraturen, särskilt den ungerska lyriken; faktiskt finner han inte tillnärmelsevis så mycket material därtill på svenska och på de stora världsspråken — om han nu till äventyrs behärskar dem — som i den gedigna och litterärt högtstående Hungara Antologio.

Och detta är ingenting unikt, eftersom vi numera ha ett helt litet bibliotek av dylika antologier.

Den första i raden var den polska, ett verk av den kände pionjären Kabe, och den sista var den schweiziska, utkommen en kort tid före Bernkongressen 1939. Den näst sista var den lika digra som vackra tjeckoslovakiska volymen, och före den hade vi fått den bulgariska antologien, den originella katalanska, den estniska och den belgiska och så den i fråga om såväl innehåll som utstyrsel ypperliga svenska, utkommen i samband med Stockholmskongressen år 1934.

Sedan flera år tillbaka vänta vi med stort intresse på en holländsk antologi, som jag vet är grundligt förberedd. Dessutom ha utlovats en italiensk, en spansk, en ny polsk och en jugoslavisk samt — icke minst betydelsefullt! — en internationell. Den skulle givetvis gå långt utom ramen för den mästerliga versantologi, som doktor Kalocsay för ett 10-tal år sedan utgav under titeln Eterna Bukedo och som innehåller över 200 dikter, översatta från 22 olika språk.

Nästan undantagslöst ha översättningarna i de nu uppräknade antologierna emellertid gjorts av landsmän till originalförfattarna. Givetvis ligger häri en värdefull garanti mot eventuella missuppfattningar och förvanskningar, i det att översättaren ju måste antagas äga en alldeles särskild förtrogenhet med miljöförutsättningarna och stämningens värdena i det på hans modersmål skrivna verk, som han tolkar — en förtrogenhet, som det torde vara hart när omöjligt för en utlänning att förvärva.

Jag har gjort några stickprov beträffande detta, i det att jag jämfört ett kapitel i den svenska översättningen av polacken Sienkiewicz's roman **Quo Vadis** med polskan Lidia Zamenhofs särdeles samvetsgranna esperantotolkning. Skillnaden är iögonfallande snart sagt på varje rad.

Likaså har jag jämfört en tysk översättning av det mest gripande prosastycke jag känner i vår litteratur, kapitlet **Hök Matts Eriksson** i Selma Lagerlöfs Jerusalem, med den av Stellan Engholms mästarehand utförda esperantoversionen i *Literatura Mondo*. Att även den jämförelsen utan tvekan utföll till esperantos förmån, säger sig självt.

John Stenström.

Elektroteknisk internationell ordbok på spanska.

(Vocabulario Electrotécnico International por la Comisión Electrotécnica International. Versión castellana del Comité Electrotécnico Argentino. Buenos Aires.)

I slutet av 1939 utkom den spanska översättningen av den Internationella elektrotekniska ordboken. Termernas definitioner på spanska följas av deras översättningar på franska, engelska, tyska, italienska och esperanto. I slutet av boken finns ett fjortonsidigt alfabetiskt register för varje språk, som möjliggör att man kan använda detta verk som en mångspråkig ordbok.

Införandet av esperanto i detta viktiga verk, vars utarbetande pågått i 32 år, är en följd av behovet hos de internationella vetenskapliga och tekniska kretsarna av ett vetenskapens internationella språk och de esperantistiska vetenskapsmännens ansträngningar att övertyga de andra om esperantos användbarhet för detta ändamål. Enligt beslut av internationella kongresser har man tillåtit ett provisoriskt införande av vårt språk på prov för att sedan besluta om det slutliga ställningstagandet.

(Översatt ur O Brasil Esperantista av Salex.)

Babels torn.

Hur underligt det än kan låta, får man emellanåt höra dem som med djupaste allvar hänvisa till bibelns berättelse om Babelns torn som ett argument mot esperanto. Härnedan ger en bibelvän dessa pratmakare en god tankeställare. Han skriver:

Aposteln Johannes säger: "Den, som inte älskar sin broder, som han har sett, den kan inte älska Gud, som han inte har sett." Med sin "broder" menar aposteln i första hand alla troende, men i andra hand menar han alla människor, ty enligt ett annat Bibelställe läsa vi: "Gud vill att alla människor ska bli frälsta och komma till sanningens kunskap." Och Jesus säger: "Älska din nästa såsom dig själv."

Aposteln Paulus skriver: "Om jag inte vet språkets betydelse blir jag för den talande barbarisk, och han för mig barbarisk."

"Din broder — alla människor — din nästa" detta innefattar mycket och så Pauli ord om att vara "barbarisk", när man inte förstår språket, innefattar kolossalt mycket.

Vår Gud är kärlekens Gud. Han bjuder oss att "älska våra ovänner och bedja för dem, som förföljer oss". Ett första tecken på att jag älskar min nästa är, att jag bemödar mig om att förstå honom. Kärlekens Gud har själv lärt oss, huru vi skola bemöda oss om att icke uppträda barbariskt mot den andre. Han har själv givit oss ett internationellt hjälpspråk. Han har givit oss Esperanto.

Se vi detta språk ur biblisk synpunkt, se vi det ur kamratlig eller mellanfolklig synpunkt, nog är

det ett högt uppskattat medel att icke förbli "barbariska".

Alltså kan ingen komma och säga att mångspråkigheten är en Guds straffdom för att de talade ett språk vid Babel. De som säga så, har inte läst hela Bibeln. De ha läst hälften av en berättelse, och så tro de sig finna belägg däri för sin kritik mot Esperanto.

Albin Johansson.

Suno brilas.

(Solen glimmar, blank och trind)

C. M. Bellman.

Suno brilas. En kviet dorme lag seren.
Sed ekblovas, kaj ventet velboaton trenas.
Vibras flago dum minut.
Olle staras sen surtut,
Kaj nun Kerstin el kajut sur ferdekon venas.

Ŝvelas veloj de la ŝip.
Jerker ludas liron.
Gaja lag pro venta vip venas en deliron.
Ŝipo grincas de kaduk.
Bele flirtas flagotuk.
En maten per flua kluk
Koko vekas viron.

Movitz, per trumpeta blov voku al ŝipano!
"Olle, kiom kostas bov?
Signu per la mano!
Sed de kie venas vi?"
"De insul veturas ni kun legomoj celeri kaj kun pomĉampano."

El la sveda E. Malmgren.

Läroböcker i Esperanto

KURS I ESPERANTO av fil. lic. Frits Lindén. En enkel och lättfattlig lärobok, särskilt lämplig för dem som sakna språkkunskaper. **Kr. 0.90**

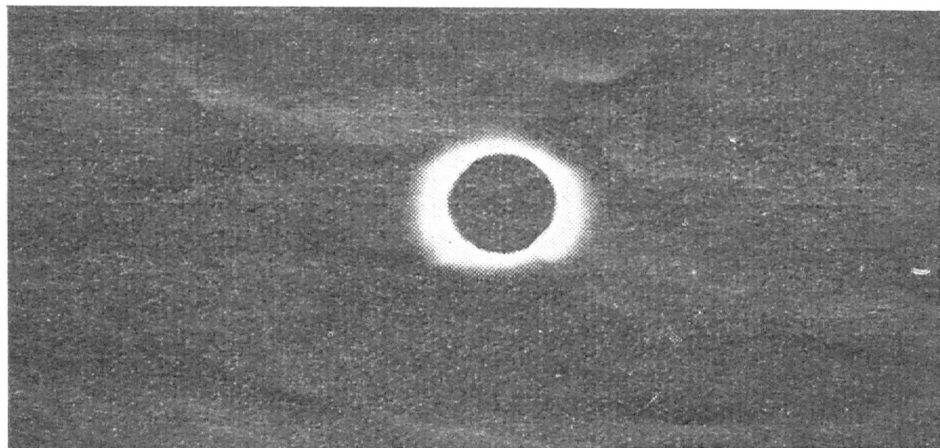
PRAKTISK LÄROBOK I ESPERANTO av Sam Jansson. En utförlig, praktisk lärobok, med en mängd belysande exempel. **Kr. 2.—**

Dr SZILAGYIS KURS I ESPERANTO. Rolig, med 200 illustrationer, bl. a. serier om den världsbekante Adamson. **Kr. 2:—**

För oms. och porto 15 proc. tillägg.

Upplýsingar om Esperanto och förteckning över Esperantolitteratur erhålles gratis på begäran.

FÖRLAGSFÖRENINGEN ESPERANTO u.p.a.
Box 19071, Stockholm 19 Postgiro 578.

På studiesemester i vårt östra grannland.

Fjorton dagar är visserligen ingen lång tid för mera ingående observationer i ett främmande land, men om man som vi får tillfälle att leva tillsammans med ett par hundratal hjälpsamma kamrater, får man ändå ett ganska bra utbyte av en sådan resa. Vi var åtta svenskar med samma mål nämligen att besöka finska esperantoinstitutets kurs i Punkaharju. Ett för våra finska kamrater mycket hedrande och lyckat arrangemang. Kursen hade 7—14 juli samlat över 100 deltagare från skilda delar av Finland. En efter finska förhållanden mycket imponerande siffra, enär det måste vara förenat med stora svårigheter såväl för arrangörer som deltagare att med de begränsade möjligheter som står dem till buds kunna åstadkomma ett dylikt arrangemang.

För oss var allt väl tillrättalagt, till och med vädret var det bästa möjliga vilket gjorde sjöresan till en angenäm rekreation, järnvägsresan däremot var mera påfrestande på grund av den starkt begränsade vagnstillgången. I vårt land är det förbjudet att stå eller sitta på vagnens fotsteg under resa, men i Finland är detta en vanlig företeelse. Där gäller det bara att försöka komma med, hur man sedan lyckas placera sig blir en annan sak.

I Helsingfors fick vi ett hjärtligt mottagande av en grupp esperantister som gjorde sitt bästa för att vi skulle trivas. Vi blev så småningom skingrade för övernattnings. Självt blev jag omhändertagen av en "Krigssläkting" och min korrespondenskamrat. Jag har sedan ett och ett halvt år glädjen att som gäst i mitt hem ha en liten finska på sex och ett halvt år. Detta gör att man känner sig som släkt med flickans föräldrar. Vi var hänvisade att ständigt använda esperanto, därför att flickans föräldrar inte kunde svenska och jag inte finska, men tack vare min finske esperantoväns beredvillighet som tankeförmedlare blev mitt besök en värdefull upplevelse. Om svenskan skulle ha använts hade man fått anlita hjälp från H-fors, som ligger fjorton kilometer från flickans föräldrahem nämligen "Puistola".

På aftonen dagen efter samlades vi åter för att fortsätta färden till Punkaharju, en färd på sexton timmar över Lahti och Savonlinna. Vid middagstiden var vi vid målet och därmed började en mycket intressant vecka. Kursen gav tillfälle till en mängd värdefulla bekantskaper och olika pro-

La feria kurso en Björkås

estis tre sukcesa. Sajnas kvazaŭ tiaj kursoj fariĝas pli kaj pli popularaj jaron post jaro. Alvenis ekzemple esperantistoj, kiuj nun por la tria fojo partoprenis la Björkås-an kurson. Dum la unuaj tagoj Greger Andersson, Åmotsfors, prizorgis la tagprogramon, sed post lia forveturo al Punkaharju Einar Hult el Arvika kun vervo kaj lerteco plenumis tiujn taskojn.

D:ro Szilágyi, kiu ĉijare anstataŭis redaktoron Morariu, faris dum la semajno serion de interesaj prelegoj pri Mezeŭropo kaj la lingvoproblemo; Ido, Occidental kaj Mondial; Analizo de esperanto. Li ankaŭ rakontis epizodojn el sia esperantista vivo.

Ke la malnova esperantobatalanto Red. Einar

blem dryftades. Man fick där tillfälle att revidera sina i många stycken förutfattade meningar i politiska, sociala och ekonomiska frågor.

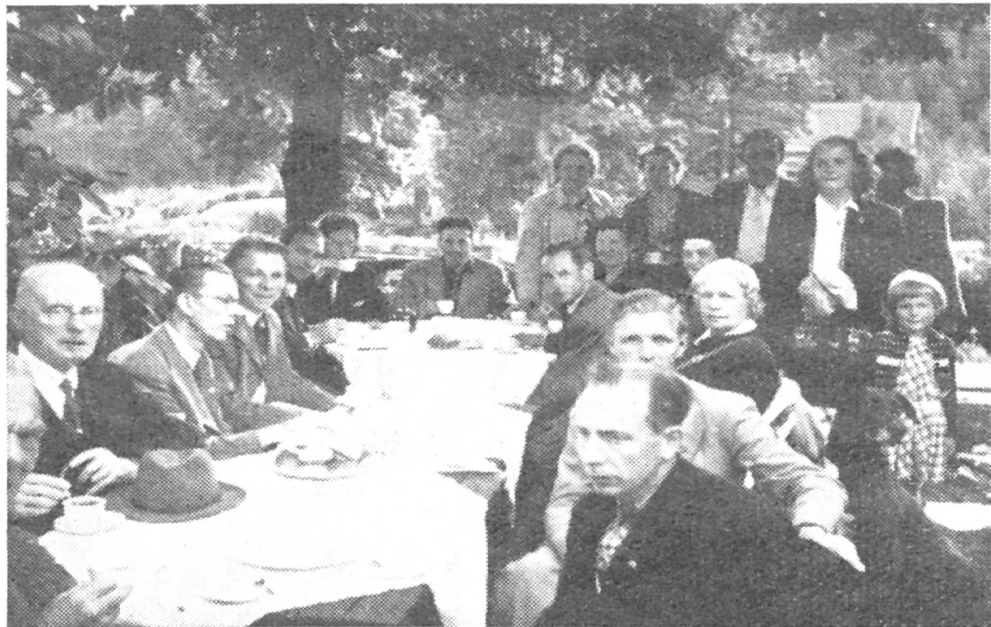
Några ord om Punkaharju. Enligt finsk uppfattning lär det vara Finlands vackraste trakt och ingenting jävar detta påstående. Harju, på svenska "ås", har en mycket märkvärdig formation. Denna åsrygg har en längd av cirka två eller tre kilometer med omkring trettio meters höjd och ungefär samma bredd, och längs dess kam löper en landsväg på bägge sidor inramad av kristallklara sjöar. Ungefär mitt på denna vackra ås bland vägkantens tallar står en minnessten över den finske nationalskalden Runeberg. Han har enligt sägnen suttit där och skrivit någon av sina vackraste dikter. Här finns, förutom järnvägsstation, turisthotell, pensionat, sanatorium och ett kolonistugeområde som från början var avsett som rekreationshem för soldater på permission, numera användes det som semesterhem för husmödrar med många barn.

Vidare finns där en staten tillhörig trädförsöksodlingsanstalt med en mycket stor trädssamling med representanter för många länder, en verklig internationell skog. Trädskolans föreståndare höll en föreläsning över områdets innehåll. Han visade oss träd som satts till minne av främmande gäster. Även nu blev det plantering och i Punkaharju står nu en späd esperantoplanta, som vi hoppas kommer att slå rot i den finska jorden på samma sätt som rörelsen gjort bland det finska folket.

Bland övriga oförglömliga upplevelser i det gästfria Finland fick vi bland annat tillfälle att se en fullständig solförmörkelse på en molnfri himmel. Man kunde under några sekunder se den beskuggade solen utan något glasskydd och utan minsta obehag.

Men nästan allting slutar när det är som bäst och man är åter hemma, men med många vackra minnen som behållning och i stor tacksamhetskuld till våra finska vänner. **Sig.g.**

Överstycket till denna artikel utgöres av kliché från en vällyckad fotografi av solkoronan tagen i Punkaharju den 9 juli 1945. Klichén tillhör egentligen artiklar från Punkaharju, vilka vi hoppas kunna publicera längre fram.

Aro de partoprenantoj de la kurso en Björkås.

Adamson, Göteborg, sukcese polemikas kontraŭ la kritikantoj de esperanto ne surprizis la aŭskultantojn de liaj prelegoj pri La revo pri mondhelpingvo kaj ĝia realiĝo; Malsukcesaj provoj simpligi la anglan lingvon; Internacia lingvo por internacia kunlaboro kaj Individua kunlaboro kiel pacakcela faktoro.

Iom post iom alvenis "Einar la tria", nome la prisopirita kaj atendita sed pro enloĝigo de malfeliĉaj militviktimoj tre okupita instruisto Einar Dahl el Uddevalla, kiu unue parolis pri siaj spertoj en plurjara sukcesa esperantoinstruado ĉe la popollernejo kaj poste donis bonajn konsilojn pri enkonduko de esperanto en la lernejojn.

La prezidanto de la Instruista Esperanto-Asocio, d:ro John Stenström, Ulricehamn, kaj lia edzino ĝojigis la kurson per sia ĉeesto.

Ĉiun tagon ni kolektiĝis al lingva kvaronhoro, je kiu oni pridiskutis gramatikajn demandojn.

Ni faris plurajn ĝuoplenajn ekskursojn. Unue al la impona grandbieno Baldersnäs kien instruisto Gustav R. Johanson, Karlstad, gvidis nin kaj rakontis pri la historio de la loko. Poste al Bengtsfors por meti florkronon sur la tombon de nia pioniro Carl Winberg. S-ino Winberg kaj ŝia filino Titti Rosell invitis nin al sia hejmo kaj regalis per vera "verda" kafo, pro kiu ni dankis per speciala honorkanto.

Mirinde bela kaj bonagorda estis la boatekskurso al Håverud kun ĝiaj kluzoj, pontoj kaj akvadukto. Ni faris tradician viziton al la metiaj lernejoj de Steneby.

Ĉiun vesperon ni amuzis nin per ludoj, kantoj k. t. p., sed oni ankaŭ aranĝis specialan "amuzvesperon", en kiu la partoprenantoj mem prizorgis la programon. Ĝi komenciĝis per ĥorkantoj de la geamikoj el Malmö. Sekvis bonhumoraj deklamadoj de Erik Peterson, Malmö, kaj Josef Leden, Åkarp. Fraŭlinoj Esther Wallin kaj Inga-Maj Adamson kaj gesinjoroj Leijder prezentis humoran skeĉon "La amerikovojaĝo". Fine okazis kiel radia dissendo la nokta komedio "La teatra direktoro". En la roloj Gustav R. Johanson kaj Erik Peterson. La fortaj aplaŭdoj de la aŭskultantoj montris, ke ili alte taksis la prezentadojn.

Inĝ. Leijder el Bofors estis ege agema ankaŭ en la fotografa kaj botanika sekcioj. S-ino Leijder

Raporto el la feria kurso en Granebo.

En la sovaĝejo de Kolmården situas Granebo, somerhejmo de la esperantistoj en Norrköping. Tie dum semajno 15—22 julio regis vigla esperantovivo inter la ĉ. kvardekkvin partoprenantoj de la feria kurso, kiun oni aranĝis en la nomo de la Instituto. Membroj de "La Venkonta Stelo" prizorgis la aranĝojn, ankaŭ la mastrumajn. Krom svedoj partoprenis finnino kaj norvegoj.

La kurson malfermis rektoro Karl Söderberg, kiu donis superrigardon pri la esperantomovado de Boulogne-sur-Mer ĝis Bern. Li faris prelegon ankaŭ pri la laboro de studrondoj. Instruistoj de la kurso estis doktoro Ferenc Szilágyi kaj instruisto Stellan Engholm. Szilágyi faris serion da prelegoj en kiuj li pritraktis la helplingvan problemon, elirante el la politikaj kaj sociaj problemoj en Mezeŭropo. Li iom tuŝis la aliajn lingvoprojektojn kaj venis fine al esperanto, la sola konsiderinda. En aliaj prelegoj li donis konsilojn pri kursoj, traktis la problemon de esperantistoj en izolaj lokoj kaj parolis pri la romanoj de Julio Baghy. Engholm donis lecionojn en formo de interparoloj kun la partoprenantoj pri praktikaj stilistikaj problemoj. Ekskursoj okazis al Norrköping, kie oni i. a. vizitis tekstilfabrikon, kaj al Hults bruk. Dufoje estis programvespero de la feriantoj.

Cetere la semajno konsistis el bano, migradoj, ludoj, esperanta babilado kaj kantado. Ĉiuj bone interamikiĝis kaj la tuta kurso estis plena sukceso, parte pro la plej ofte sunbrila vetero. La membroj de "La Venkonta Stelo" meritas honoron pro ilia modela aranĝo. Tiu kursformo certe estos pli kaj pli taksata kaj kreas aron de tre bonaj amikoj tra la tuta lando.

Salex.

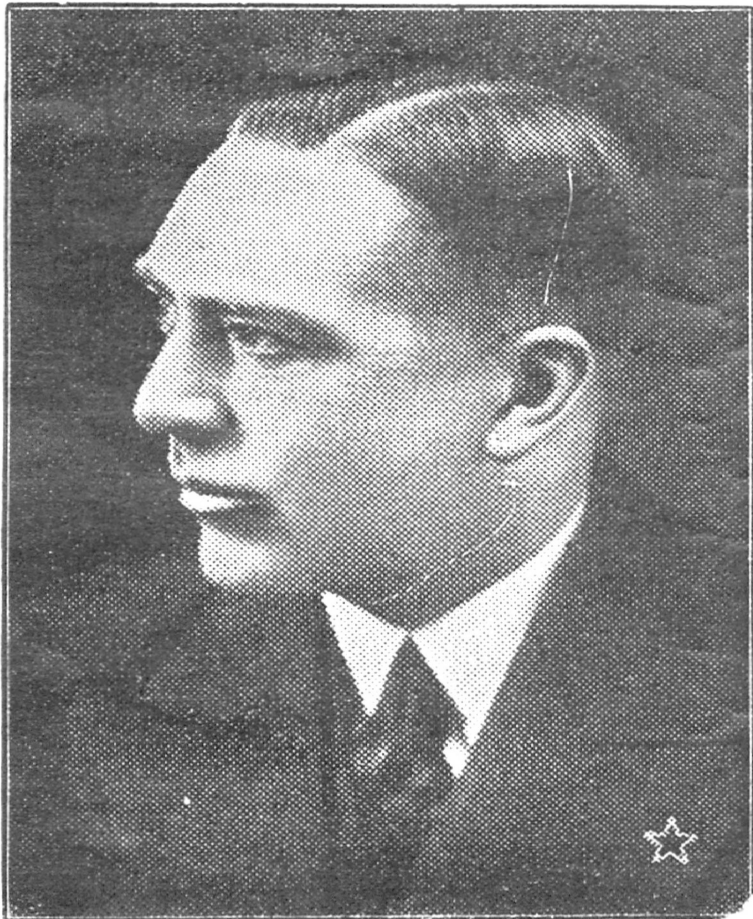
Glad septett i Granebo. De sittande representera fyra nationer: Norge, Finland, Ungern, Sverige.

kaj instruistino Elin Zandrén, Valskog, ofte kaj bele kantis.

Je la solena finiĝo de la kurso d:ro Szilágyi kaj Einar Dahl faris bonegajn programpunktojn, kaj Einar Hult esprimis la dankon al la aranĝintoj.

Sinjorino Emanuelsson, la mastrino de la pensiono, bone prizorgis la manĝaĵon por la 30 kursanoj.

G. R. J.

Grava
jubileo

La 12-an de septembro 1945 festos la tutmonda esperantistaro 50-jaran jubileon de pastro Andreo Cseh, kiu samtempe povas jubilei sian 35-jaran apostoladon por la Zamenhofa idealo. Kiu ne konas la iaman ĉefdelegiton kaj postan komitatanon de UEA, sekretarion de ICK, direktoron de Internacia Cseh-Instituto, ĉefredaktoron de "Praktiko"? Kiu ne aŭdis pri la Cseh-metodo? Kiu dum la intermilitaj jaroj donis novajn flugilojn al nia movado, kreinte milojn da novaj kaj fidelaj adeptoj. Facilan instrumentodon por facila helplingvo internacia! Jen la devizo de Cseh.

La 12-an de septembro en la jaro 1895 en Ludușul de Mureș (Transilvanio, Rumanio, "la Svislando de Balkano") naskiĝis pastro Cseh. Li estis hungardevena civitano rumana. Foje subskribinto ĉeestis konversacion de diversnaciaj kuracisto kaj kapitano, kiuj samtempe atakis amikon Cseh per la demando: ĉu vi estas hungaro aŭ rumano? Se li respondus, ke li estas ano de hungara nacio, la rumano estus malkontenta, se li respondus, ke li estas rumano, ne kontentus la hungaro. Mi neniam forgesos rapidan respondon de Cseh: mi estas homo!

Post la pasinta mondmilito, en la jaro 1920, kiam oni ankoraŭ ne povis mendi lernolibrojn de eksterlando tra ŝoviniste fermitaj limoj, ekinstruis pastro Cseh en Sibiu, Transilvanio, por rumanaj, hungaraj kaj germanaj laboristoj en komuna kurso. Nigra tabulo kaj kreto helpis la instruiston kaj kajero kaj krajono la lernantojn. El natura bezono naskiĝis natura instrumentado: per demandoj kaj respondoj en la instruata lingvo. Kiel infanoj lernas gepatran lingvon de siaj gepatroj. Grupaj respondoj kuraĝigis, bonhumoro vigligis dum vespera kurso homojn lacajn post taga laboro. Oni ne evitis la gramatikon, kontraŭe, korelativaj vortoj kaj gramatiko estas la fundamento kaj muroj de Kolumbuse genia metodo. Sed ne konstruiĝis rigidaĵo: ama animo blovis vivon en sindonan laboron riĉe inspiritan de nia Majstro. Pli frue iom post iom forlasis la kursanoj la kursojn pro perdo de intereso. Male en Cseh-kursoj, kie

Inga
Kristoffersson
70-jara

Fraŭlino Inga Kristoffersson, Stockholm, atingis 14 de aug. 70 jarojn.

Kore gratulante ŝin nun iom post la festotago, ni tre bedaŭras ke pro tio, ke en aŭgusto ne aperis numero de nia gazeto, ni ne povis antaŭe menciigi al la multaj amikoj de fraŭlino Kristoffersson pri la grava tago. Tiun mankon ni iomgrade provas ripari per tiuj ĉi linioj.

La sveda esperantomovado havas grandan kaŭzon danki al fraŭlino Kristoffersson ne nur pro ŝia ĉiama kaj arda entuziasmo por nia lingvo kaj ideo sed precipe pro ŝia multjara kaj oferema laboro kiel korektanto de la koresponda kurso II "Esperanto per poŝto". Tiun laboron ŝi ĉiam plenumis je tuta kontento kaj de la lernantoj kaj de la Eldona Societo. Tiu lasta speciale treege bedaŭras, ke fraŭlino Kristoffersson pro malsano petis pri eksigo de tiu tasko de post 1. okt. Certe estos neeble trovi posteulon, kiu tiel zorge kaj kun tia intereso por la tasko kaj por la lernantoj plenumas sian okupon kiel faris ŝi. Simplan sed koran dankon ni diras al nia ŝatata kunhelpantino, ne nur en la nomo de la movado entute sed certe ankaŭ en la nomo de multaj nun lertaj esperantistoj, kiuj havis la avantaĝon de ŝia lerta gvido.

KELI, la kristana esperantomovado, certe ankaŭ havis grandan utilon kaj prosperon pro la laboro farita de fraŭlino Kristoffersson. Tiu organizo, kiu tiel proksime parenkas al ŝia vera vivkredo, dum la lastpasintaj jaroj tute kaptis ŝian intereson, kaj dum certa tempo ŝi okupis la postenon kiel sekretario de la landa organizo kaj ankaŭ la saman postenon en la Stokholma sekcio. **BEEn.**

NI GRATULAS

al ges-roj Gurli kaj Hugo Byström pro ilia ĵusnaskiĝinta fileto (la 17-an de julio), kaj same al ges-roj Stina kaj Fred Turner, kies fileto naskiĝis la 27-an de julio.

la lernantaro pligrandiĝis de leciono al leciono. Subskribinto kiu antaŭ 24 jaroj ricevis la mirindan donacon zamenhofan el la magiaj manoj de pastro Cseh dankas tutkore kaj bondeziras por paca, feliĉa dua jarcenta duono. Por inde festi vian jubileon mi gvidos dum ĉi aŭtuno Cseh-metodan kurson en Stokholmo. Ni ĉiuj diras "laŭte, forte, kuraĝe kaj elegante": **VIVU NIA CSEH!**

Io Iu.

Om "La Fino" och om Literatura klubo "Stelo-Libro".

Det var med stor tvekan som Förlagsföreningen beslöt förvärva förlagsrätten till Folke Bernadottes bok "Slutet", som redan blivit en världssuccé av största mått. De höga honorar- och tryckningskostnaderna verkade redan från början avskräckande med tanke på att man ännu ej kan påräkna någon försäljning till utlandets esperantister.

Men det propagandavärde, som onekligen ligger i att låta även aktuella böcker utkomma på vårt språk, blev avgörande, och vi hoppas nu att hos alla svenska esperantister finna det stöd vi behöva.

"La Fino" är inte bara en intressant och fascinerande bok, den är även ett skrämmande aktstycke från en epok i mänsklighetens historia, som vi må hoppas aldrig kommer att upprepas.

Boken är inte tillkommen som en sensation — fast den ändock blivit det — den har en uppgift att fylla. Den visar i all sin nakna verklighet vederstyggligheten hos ett system, vars omänsklighet måste fram i dagen för att undvika ett uppreparande.

Läs boken — begrund den!

*

"La Fino" är avsedd som nummer ett i den nystartade **Literatura Klubo STELO-LIBRO**. Meningen är, som vi redan tidigare annonserat, att denna första bok med lämpligt mellanrum skall följas av flera, förslagsvis 3—4 om året, och genom att anmäla sig som medlem av denna klubb ernär man inte bara att utan särskild beställning erhålla varje utkommande ny bok utan även att erhålla ett betydligt billigare pris än det som gäller för icke-medlemmar.

Om det skall bli några fler böcker är emellertid beroende på om tillräckligt stort antal medlemmar anmäla sig vid starten. Åtskilliga ha redan anmält sig under uttalande av sin förtjusning över projektet, men antalet är ännu otillräckligt. Något hundratal ytterligare behövs för att möjliggöra den rabatter till medlemmarna som påtänkts.

Vi hänvisa till annons å annan plats om "La Fino" och till densamma fogad anmälningsblankett.

BE.

Malgranda Revuo.

Nova numero aperos en septembro. El la enhavo: Diplomata lingvo en Svedujo, de prof. Ahnlund — Dio aŭ diablo, de S. Engholm — Pacmovado kaj nuntempo, de P. Th. Justesen — Vivo en Aŭstralio, de C. J. Caldera — Esperanto en la telefontekniko, trad. de Salex — Kia estos la estonteco, de E. Hult.

Prezo (inkl. sendkoston) 1 kr., je mendo de minimume 10 ekz. 0,80 kr.

Redaktoro-eldonanto: S. Engholm, Skolg. 9, Ludvika. Poŝtĉeka konto 26 80 23.

SEF Spalten

Estrar-raporto.

La estraro de SEF kunvenis dimanĉe la 19/8 por pritrakti la taskojn de la nova laborsezono. La tagordo ampleksis 21 punktojn kun 55 subrubrikoj kaj la kunveno daŭris preskaŭ 12 horojn. Mi mencias la ciferojn nur por ke vi komprenu, ke la estraro nun decidis fari ĉion eblan por la federacio kaj ĝiaj membroj. Jen informo pri kelkaj aferoj pritraktitaj.

SEF-kongreso.

La kongreso en Stockholm donis gajnon de 148:14 al SEF. La vojaĝkontribua fondaĵo ricevis 362:50, uzotaj por helpi klubdelegitojn viziti la kongreson 1946.

La 40-a kongreso de SEF okazos 1946 en Uddevalla la 8—10 de junio. Verŝajne okazos samtempe ankaŭ Somera Universitato dum unu semajno.

Amikaro de SEF

51 ĝis nun promesis kaj 37 jam komencis ensendian kotizon. Sed ni ankoraŭ atendas multajn novajn precipe el Stockholm. La propono de poŝtestro Julin ja postulis 100 membrojn pagantajn 60:— pojare por ke la federacio povu efektiviĝi la de li proponitajn planojn por la esperantomovado en Svedujo. Sed se ni povos ricevi 75 membrojn ni tamen ĝojos. Do, esploru denove la eblecojn kaj premu denove vian propran monujon. Pro manko de spaco la listo pri la membroj devas atendi ĝis la oktobra numero. Ĉu mi tiam povos anonci la nombron 75? Dependas de vi!

Afiŝoj kaj propagandfolioj.

3000 novaj, grandaj kaj allogaj afiŝoj kaj 15.000 4-paĝaj, dukolore presitaj propagandfolioj disdonataj senpage al la kluboj kaj rektaj membroj okaze de la esperanta semajno. Jen la unua rezulto de Amikaro de SEF!

3 diversaj anoncproponoj kaj 1 aŭ 2 artikoletoj dissendataj al la kluboj por la tutlanda gazetaro. Multekosta anonco aperas en la bildgazeto SE nro 38 (aĉetebla dum esperantovekan).

SEF intencas fabrikigi novajn reklamkestojn laŭ standard-formato, kiujn la kluboj povos aĉeti je malkara prezo.

La estraro decidis doni subvencion al ĉi tiu propaganda numero de nia gazeto por ke ĝi povu esti eldonata kun pli ampleksa enhavo ol ordinare.

Vendota reklamo.

SEF intencas aĉeti 50.000 alumetskatolojn kun dukolora etikedo reklamanta por la korespondkurso. La skatoloj estu vendataj laŭ ordinara prezo, 5 oeroj. Kaj SEF kaj la vendantoj gajnos monon per tio. Krom tio ni tiel povas distribui efektivan reklamilon en 50.000 ekz. rigardataj ĉiutage de dekmiloj da homoj. Ĉu ne bona propagando? Cirkulero pri la alumetoj venos en oktobro.

IEL-delegitoj.

Svedujo havas absolute tro malmulte da delegitoj. La devizo estu: 1 delegito kaj aro da fakdele-

gitoj en ĉiu loko, nur tiam ni povas diri ke nia lando estas vera esperanto-bastiono. Ni elsendos cirkuleron dum la aŭtuno kun peto ke ĉiu membro informu nin, al kiuj aliaj societoj aŭ organizoj (krom esperantaj) li aŭ ŝi apartenas. Sciante tion SEF pli bone povas helpi al ili fari specialan propagandon ĝuste en ilia fako kaj ankaŭ havigi eksterlandajn korespondantojn kun samaj intereso-
soj ktp.

Memorigilo.

En januaro 1946 SEF eldonos etan kajeron kun informoj pri la Federacio, Distriktoj, Instituto, Eld. Societo, Gazeto, IEL, Kongresoj, Somerkursoj, Ekzamenoj, Labortaskoj — jes, entute ĉio, kion la membroj de SEF devis scii pri la movado dum 1946. La memorigilo estos disdonata senpage al ĉiuj membroj, kiuj pagis la kotizon por 1945.

Svedujo helpas al Francujo.

SEF decidis donaci 10.000 grandfoliojn da papero al la franca esperanto-federacio por ke ili povu komenci eldoni sian gazeton denove. Kiel rekompenco SEF ricevos biletojn de sama valoro rajtigantaj al partopreno en Universala Kongreso aranĝota en Francujo.

Biblioteko.

La estraro decidis ĉi-jare asigni 100 kr por bindigo de malnovaj gazetoj kaj libroj posedataj de nia honora prezidanto Paul Nylén. Tio por ke ili pli bone konserviĝu ĝis kiam SEF estonte havos eblecon transpreni ilin kaj tiel krei valoregan bibliotekon, kiu estu je dispono por tiuj kiuj volas studi la historion kaj evoluon de nia movado.

Nu, tio estas iom el ĉio pritraktita dum nia estrarkunveno. Kelkaj kluboj plendis kelkfoje antaŭe pro tio ke ili ricevis tro malmulte da labortaskoj de SEF. De nun ni preskaŭ timas ke ili ricevos tro multe, ĉar tiom da aferoj atendas sian efektivigon. Sed Rom ja ne estis konstruita dum unu tago kaj same ni ne povas forigi la lingvomurojn de la mondo dum unu laborsezono. Kaj tial ni provu agi laŭ la devizo: "Eĉ guto malgranda, konstante frapanta. . ."

Invito al Danlando.

Oni ne plu bezonas vizon por iri al Danlando. Tiu novaĵo tuj instigas nin inviti svedajn gesamideanojn al la internaciaj ferioj *Esp.-kursoj* en Vejle de la 13-20 de oktobro.

La aranĝo okazos en la tiea sporta altlernejo. Prezo 60:— d. kr. por loĝo, manĝo kaj kurspartopreno. 2-3 prelegoj en Esp. de lertaj E-istoj ĉiutage. Ni kore invitas vin veni, ĉar ni ŝatas denove kontaktiĝi kun la svedaj gesamideanoj.

Samloke okazos la jarkunveno de CDEL la 13' an kaj 14' an de okt.

Bv. aliĝi. Skribu al

S-ro L. Friis,
Ingemannsvej 9,
AABYHØJ, Danlando.

Esperanto-veckan.

SEF atendas raporton de ĉiu klubo kaj rekta membro pri la aranĝoj kaj rezultoj de la propagando dum tiu ĉi semajno. Eltranĉu artikolojn pri esperanto el viaj lokaj gazetoj kaj sendu ilin kune kun la raporto al ni tuj post la fino de la semajno. Se ĉiuj kunhelpas en tio, ni povas akurate prijuĝi la rezulton de niaj klopodoj kaj grandaj elspezoj.

Ni deziras plenan sukceson al ĉiu propagandisto.

/ Sam.

Meddelande från Esperanto-Institutet

Examina.

Höstens skriftliga prov för esperanto-examen äga rum söndagen den 21 okt. Anmälan om deltagande i skrivningarna göres senast den 10 oktober till Svenska Esperanto Institutet, som lämnar alla upplysningar om avläggandet av såväl högre som lägre esperanto-examen.

Esperanta Studservo.

Esperanta Studservo vill uppfriska kunskaperna på ett enkelt och arbetsbesparande sätt.

Varannan vecka utsändes en svensk text direkt till beställarens personliga adress. Den följes efter 14 dagar (i samma kuvert som nästa svenska text) av en med kommentarer försedd översättning.

Esperanta Studservo kan studeras både enskilt och i kurser. För de senare gäller givetvis att deltagarna bör ha var sitt exemplar.

Svenska texterna (a) innehåller: I. en lätt svensk text, II. en svårare svensk text, III. en mening med s. k. språknötter, IV. meddelande till kurser med förslag till arbetsprogram, små tips för studierna etc.

Esperantotexterna (b) innehåller översättningarna med kommentarer och grammatikdiskussion.

Textkommittén består av hrr Birger Gerdman, Ernfrid Malmgren, Paul Nylén, Jan Strönne, Ferenc Szilágyi och Karl Söderberg.

Beställning sker genom att insätta avgiften, kr. 3:50 för hela kursen, på Malmö Esperantoför- enings, Malmö, postgirokonto 38714. Om man samtidigt vill beställa de båda kommande terminernas examenstexter, tillkommer 40 öre, och totalbeloppet blir alltså kr. 3:90.

Föregående årgångar av Esperanta Studservo föreligger nu kompletta och kan erhållas till det ursprungliga priset: 1. årgången kr. 3:—, 2. årgången kr. 3:50, 3. årgången kr. 3:50. Beställning sker över samma postgirokonto.

Kriget i vår världsdel är slut, och det gäller för esperantisterna att vara beredda, då det åter blir möjligt att i full utsträckning återknyta kontakten med utlandet.

Prenumerera därför på Esperanta Studservo!
SVENSKA ESPERANTO-INSTITUTET.

Leteroj al la individuaj membroj de IEL!

Fine la poŝta servo inter Anglujo kaj Svedujo rekomenciĝis. Kaj la centra oficejo de IEL rekte sendis la unuan parton de la jarlibro 1945 al tiuj, kiuj pagis antaŭ la somero. Aliaj baldaŭ ricevos siajn jarlibrojn.

Dum la milito IEL sendis la jarlibrojn kaj la gazetojn pere de la ĉefdelegito en Portugalujo al mi, kiu dissendis ilin al la membroj. Ĝenerale ĉio bone atingis Svedujon, sed okazis kelkfoje, ke jarlibroj kaj gazetoj perdiĝis dum la vojo. Kelkaj el la perditaj aĵoj elĉerpiĝis en Anglujo, sed tiuj el la membroj kiuj ne ricevis ĉion, kion ili estus devinta ricevi, kaj kiuj ŝatus ricevi tion, estas petataj informi min. Mi provas aranĝi la aferon kun la centra oficejo de IEL.

Samtempe mi volas transdoni sinceran dankon de la sekretario de IEL, Sro Goldsmith, al la svedaj gesamideanoj, kiuj daŭrigis sian subtenon malgraŭ tio, ke ili ne povis ricevi ĉion dum la milito.

Membroj en diversaj fakoj kiuj emas fariĝi fakdelegitoj, estas petataj informi min pri tio. Estas necese, ke ni havos multe pli da delegitoj en Svedujo.

Estas ankaŭ tre dezirinde, ke la membronombro altiĝos. Varbu, varbegu novajn membrojn!

Samideane via

Karl Wästfelt

ĉefdelegito de IEL en Svedujo.

Ĉi tiu numero.

Kelkaj samideanoj scias ke ni provis aranĝi la propagandan numeron de tiu ĉi aŭtuno alimaniere ol ĝi nun aperas. Sed la intereso por tiu ideo ne montris sin sufiĉe granda por ke ĝi povu realiĝi. Ni tamen esperas ke nia septembra numero estos uzebla por la gravaj taskoj, al kiuj ĝi estas decidita.

Red.

Nybörjarkurs i esperanto börjar med gratis provlektion å B-salen i Stockholms Högskola tisdagen den 25 september kl. 8 e. m. Lärare blir redaktör Morariu. Närmare genom prospekt och annonser.

KORESPONDADO.

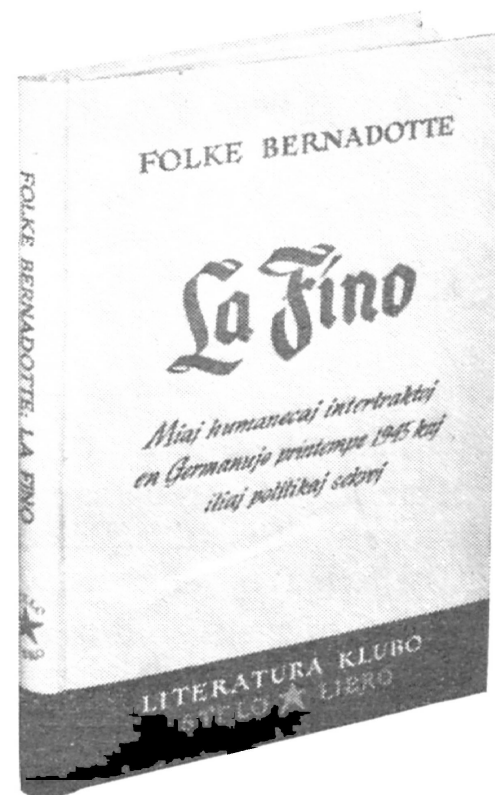
Mi serĉas en Svedujo por reciproka interŝanĝado de poŝtmarkoj svedaj kaj ĉeĥoslovakaj, esperantisto-filateliston: J. Maškovsky, 33, Stalinova tr., Zlín, Ĉeĥoslovensko.

Oni sendis al ni 17 adresojn de francaj fraŭlinoj, ĉ. 18-jaraj, studentinoj de la Supera komerca Lernejo en Lyon. Ili deziras korespondi. Sendu vian leteron aŭ karton al ni, kaj ni transsendos ĝin al unu el la samideaninoj. Red. de La Espero.

Angla pastro deziras korespondantojn por komencantoj en grupo, kiun li instruas. Adr: Rev. A. B. Grosvenor, 41, Beresford Avenue, HULL, England.

Auli Vihermä, 10-jara lernantino, deziras kores-

Svensk succé! Världs-succé! Esperanto-succé!

Denna bok, ett tidsdokument av osedvanligt värde, har blivit den internationella bokmarknadens best seller. Bland länder, som förvärvat utgivningsrätt, kan nämnas Danmark, Finland, Norge, Argentina, Brasilien, England, Frankrike, Schweiz, Spanien, Tjeckoslovakiet och U. S. A.

Har Ni inte redan beställt den, fyll i nedanstående anmälningsedel och sänd in den — men gör det i dag!

Till Förlagsföreningen Esperanto
Fack 19071, Stockholm 19

ANMÄLNINGS—BESTÄLLNINGSEDEL

Undertecknad är intresserad av Literatura Klubo STELO-LIBRO och anmäler mig härmed såsom medlem.

Jag beställer ..... ex. av "La Fino", häft. kr. 5.80
bunden » 6.80

Jag förklarar mig beredd att utlösa åtminstone de fem först utkommande volymerna och att, om jag vill avgå såsom medlem, anmäla detta ett kvarts år i förväg.

Betalningen sändes pr postgiro 578 (Eldona Societo Esperanto, Box 19071, Stockholm 19) — uttages pr postförskott.

(Stryk det som ej passar!)

Namn .....

Adress .....

Stad eller ort .....

pondi kun knaboj kaj knabinoj. Adreso: Yliopistonkatu 41, TURKU, Finnlando.

Jozefo Scalenghe, Via Acc. Albertina 42 Turin (111) Italien, deziras korespondantojn por siaj lernantoj.

Mi tre deziras korespondadi kun Svedo. Mi estas junulino, interesigas pri lingvoj, scienco, literaturo, muziko. Fay Latham, c/o New Commercial Garage, Reefton, South Island, New Zealand.

Poŝtistoj en ĉiuj landoj! Skribu al poŝtofacejestro Robert Filiâtre, Achères S et O, France, kiu travivis la militon kaj nun provas reorganizi "Interligilo'n de l'PTT" (PoŝtTelegrafTelefon) kaj por tiu celo bezonas kunhelpon de poŝtistoj en diversaj landoj.

Monsieur Marcel Glasson, 334 Avenue Berthelot, Lyon (7e), Rhône, France, deziras korespondi kun gesperantistoj.

p o l y g l o t t

lingva kaj skriba servo

pokalv. 4 stockholm tel. 444400

tradukoj en ĉiuj kulturlingvoj fare de indiĝenoj kompetentaj pri sciencoj inĝenieraj, jura, medicina kaj ceteraj fakoj.

lernohelpo per korespondado! pedagoga korektado de stilekzercoj en germana, angla, franca, rusa, hispana, greka, latina.

multigrafado de ĉiu speco. moderna leter-reklamo, kovertscribado, distribuo, artaj kaj personaj posedmarkoj, plaĉaj vizitkartoj!

lingvokursoj laŭ rekta metodo. konversaciaj rondoj kun ununure eksterlandaj instruistoj. aliĝu tuj! petu nian prospekton!

Sänd oss 80 öre i frimärken
och vi sänder Eder den aktuella boken

Språk och fred

av MARTIN S. ALLWOOD.

Kapitelrubriker:
Språket och den romantiska nationalmyten.
Europas tre stora språkfamiljer.
Bättre språkundervisning i skolorna.
Språksamfärdselns svårigheter.
Esperantos lördelar och nackdelar.
Språkkunskapens ekonomiska bakgrund.
En ny inställning till språkproblemet.
Tabell över de största språken.

Förlagsföreningen Esperanto
Box 19071, Stockholm 19 Postgiro 578

N A S K I T A

Filo

Stina (n. Blomquist) kaj Fred Turner
Passagården, Hackefors, la 27an de julio 1945.

Svenska Esperanto-Tidningen

La Espero

Organ för Svenska Esperanto-Förbundet
Postadr.: Postfack 19071, Stockholm 19.

Redaktör: Eva Julin, Nytorgsgatan 15, 4 tr. ög., Sthlm.

Ansvarig utgivare: W. Wahlund.

Prenumerationspris: helt år kr. 4:— . Lösnummer 0:35.
Utkommer en gång i månaden.

Annonspris: 20 öre pr mm. Korrespondensannons: 1:50.

Expedition: Förlagsföreningen Esperanto, Sveavägen 98.
Stockholm. Tel. 31 65 01. Postgiro 578.

SVENSKA ESPERANTO-FÖRBUNDET (Sveda Esperanto-Federacio), Tegelbacken, Stockholm C. Tel. 20 00 43. Postgiro 20 12.

Avgifter: Direkt ansluten medlem erlägger 7:50 kr. pr år och erhåller tidningen gratis. Familjemedlem, som ej erhåller tidning, erlägger 4:— kr. pr år. Förening med kollektiv prenumeration å tidningen för sina medlemmar erlägger för varje medlem en årlig avgift av 5:— kr. För familjemedlem är årsavgiften 2:— kr. Förening, som ej prenumererar kollektivt å tidningen, erlägger för varje medlem 2:— kr. pr år. Varje ansluten förening erhåller ett exemplar av tidningen gratis.

FÖRLAGSFÖRENINGEN ESPERANTO u. p. a., postadress: Box 19071, Stockholm. (Expedition: Sveavägen 98.) Tel. 31 65 01. (Förlagschefen: 30 75 15.) Postgiro: 578. (Böcker, tidningar, korrespondenskurser o. s. v.)

SVENSKA ESPERANTO-INSTITUTET, Tegelbacken, Stockholm. Postgiro 5 15 11.

INTERNACIA ESPERANTO LIGO — IEL (Sveda Teritorio): Chefdelegito Karl Wästfelt, Cedergrensvägen 27, Stockholm 32. Poshtcheka konto 15 12 88. Kotizoj: Membro kun jarlibro kr. 3:—; Membro-Abonanto 8:—; Membro-Subtenanto 20:—; Patrono 80:—.

Nova Esperanta gazeto!

Verkistoj — Tradukistoj — Poemistoj!

Mi intencas eldoni novan esperantan gazeton kaj serĉas skribantojn, kiuj povas skribi romanojn, novelojn kaj interesajn artikolojn — originale aŭ tradukite.

Skribu ankaŭ pri kondiĉoj.

C. Pedersen

Sennelsgade 17, Randers.
(Danujo).

Y T O N G

La malvarma norda klimato necesigas varmizolajn ekstermurojn. Ordinara konstrumaterialo tial estis ligno, speciale en kamparo kaj urbetoj. La lignaj konstruaĵoj tamen kaŭzis multajn brulakcidentojn.

Dank al la sveda invento "Ytong" oni nun je modera kosto povas konstrui brulreziste sed varme en malvarma klimato. Ytong estas poroza betono, tiel malpeza ke ĝi povas naĝi sur akvo, sed tamen fortika.

Svedlingva broŝuro havebla senkoste.

YXHULTS STENHUGGERI A.B.
Hällabrottet